

PESMA ZA BAUBO

Zvala se Baubo. Jednoga dana dala mi je svoje telo. Ako je to bio dan, ako je to bilo telo. Mislim da je bilo telo, zbog topline, da je bila livada puna cvetova s vratovima okrenutim suncu, sa brdima što je opasuju. Dečak plave kose na ogradi, u polju, on nas je posmatrao. Žvakao je travku i klatarao nogom. Ona, Baubo, ne obazirući se na njega, podigla je suknju i pokazala mi se. Bilo je to, navodno, posle jedne moje nesmotrene primedbe, pomenuo sam, naime, njene godine. Dečak je jednom rukom zaklonio oči od sunca, mahnuo je drugom, činilo se nikom posebno, na njegovom udaljenom licu pojavilo se nešto nalik osmehu. U mom srcu, pa... takođe. Ah, telo, taj komedijaš. Držao sam ga čvrsto uz sebe, pritiskao, gladio dlanom, vrhovima prstiju dodirivao i pipkao. Pokušavao da ga... Zauvek, za i u vek Baubo. Hteo sam ga samo za sebe. Tako mekano, toliko moje da ga u jednom trenutku nisam razlikovao od sopstvenog. Nikad moje. Njen je stomak govorio, bujicama reči, lavi-nom zvukova, kad nije ona. Nosila je lice na stomaku. Nisam toliko želeo da budem u njoj, koliko uz nju i oko nje, moglo bi se reći, razbršljanio sam joj se oko bedara. Poželeo da išče-znem u svetoj utrobi. Da se ponovo rodim kao sunčev zrak. I tako to. Naša snaga tada bi se uvećavala, košmari, samo moji, iščežavali. Baubo je bila veoma vešta. Umela je ona sa svo-jim telom. Umela je i sa mojim, kad bolje razmislim. Što se za mene ne bi moglo reći. Ja sa svojim telom nikad nisam umeo. Ponekad ga uopšte nisam ni osećao kao svoje. Više je to bio... neki lutak, recimo. S jedne strane, utnuo, s druge, rasklimatan. Kome udovi nisu na svom mestu, razmontiran, i živ i polomljen, reklo bi se, u isto vreme. Samo bi neki glas u glavi praznoslovio, po tome sam raspoznavao da sam to ja. Po telu nisam mogao da raspoznam.

Još tog prvog dana, u smiraj, posmatrao sam njen obraz kako se meko spušta na travu, usne koje se razmiču i pokazuju mi zube, rekla je: Uzmi me. Da li sam to ikad mogao? Da li sam ga ikad uzeo? Ako sam ga i uzeo, šta sam s njim uradio? Šta uopšte uraditi sa telom? Ili se to uzima duša. Ali da sam se navalio, to jesam. Navalio se, kao poslovični pijanac, na plot. Tom prilikom, a možda još i koji put, u vasioni. Treba nju pitati, treba Baubo pitati, ona je o svemu vodila evidenciju, ne ja. Od nas dvoje, ona je bila računđija s olovčicom iza uveta. Kod mene se sve mešalo, kao u kazanu, snovi, java, pa sve iznova, snovi, java, sve do kovitlaca koji me odneo. Imala je svetlu put, Baubo, ponekad i tamnu, u senkama, poput kreolke koje stižu pod ulične svetiljke, a usne... Ah, usne. A što je umela da šapuće, nežno nežno, pa onda opet kao, kao vodopad, sva u penušanjima, klobucima, jedna prekrasna zahuktala mašina. I njen smeh, veselogrohotni, kada bi raširila ruke i zabacila glavu, pruža-jući mi svoj torzo, smeh kojim me je vraćala u stvarnost. Svirala je liru, mislim da je to bilo, pevala mi uspavanke da otera sablasti. Jednom je podigla nogu, nije imala čarape, samo čizma na bosoj nozi, i rekla: Sad poljubi čizmu. Eto, takva je bila moja Baubo, moja stara bosonoga nimfa koja me je ostavila. A jednom je rekla: Zauvek ću biti tvoja majka, pa onda: Zauvek ću biti tvoja ćerka. Mogla je ona sve to. A pored nje, meni se činilo da mogu i ja.

Mada je pola mene već bilo moja majka. Tako sam rekao: Pola mene je već moja majka. Dalje nismo išli sa zaključcima, te večeri.

Potkolenične kosti, kaže li se to golenice, bile su joj tako tanke, ali zato natkolenice! U krilu je mogao da joj sedi i medved. Njen je stomak imao lice, to je ta neobičnost koja me je odmah privukla, čim sam ga video pod svetlošću one svetiljke, mislim, brada joj je bila breg venere. Uvek je govorila, gledajući me u oči: Svideće ti se. I ja sam joj verovao, spuštao pokorno glavu. Sve bih joj poverovao zbog tih očiju. Vid joj je pak bio slab. Sedeo sam joj u krilu, ili je ona meni sedela u krilu, i pevušili smo čile pesmice. Tada bih joj opisivao šta sve izlazi iznad horizonta, sve te pojave i opsene koje ona, srećom, nije mogla da vidi. Sad crni konjanik na uzvišici, sad povorka preko brda, govorio bih, drže se za ruke, onda nebeska zastava, razmotava se od jednog do drugog kraja vidika, vijori, pa dva bela meseca okružena svetlucavim tačkama, igrač na nebu, i zastava progoreva po sredini. Onda voda koja teče uzbrdo, tele sa dve glave, žena s bradom i ljudi sa šest nogu i šest ruku, nebeski svod dole, a zemlja gore, čvrsta, i bog bi ga znao kakvih sve čudesa nema u našem malom kosmosu. Ne, nisam se usuđivao da govorim o svemu što sam video, iako sam znao da je to tek deo mene, sve te prikaze i slike, ili baš zato što su bile deo mene. Nisam želeo ni privid straha na licu moje Baubo. Čekao sam. Čekao priliku da joj sve objasnim. Šta, opet, da se kaže o sebi, šta o neshvatljivom svetu? Gornjem, donjem, ovom, onom, o ostrvima života i pragovima razuma, kako to neki drugi opisuju. Ne znamo ko je u ogledalu, ne znamo gde je tačka učvršćenja i kuda noga gazi, nema velikog plana, samo se vek i vekov ona svetlost rve s tamom, a možda je to taj plan. Baubo je volela moje lelujave pesničke slike, moje vizije, obično bi zapalila cigaretu dok ja govorim, položila leđa na naslon stolice ili zid ili stablo drveta i zagledala se svojim nevidom preko mojih ramena, tamo gde bi trebalo da se odvija sva ta zapetljancija. Dim se dizao, polako, u nebesa. Ovaj i ovakav svet, da ga znanje podupire, ne bi bio ovakav; poluistine, frtalj znanje, četvrt-misli, ne oskudevamo. Uhvatio bih je posle za ruku, poveo stazama, pa šarenim dolinama meduna i poljima boboškarki, gde blaženi duhovi borave u slobodi, prolazili smo kroz veliki krater što ga je kometa utisnula, tamo gde je zemlja iz sebe davno, kada se iz tla još dizala para, pustila žive duše i njihov odjek koji se i sada čuje.

Svuda okolo kao da su se ljudi nečim bavili, u grupicama. Eno, tri čoveka boćaju se pored rečice. Jedan se pognuo, savijenog kolena, pogleda usredsređenog na kugle. Neki muškarac je, dalje niz reku, povivši se i on, sad kao sablast pružao raširene prste prema ženi koja je, naizgled, spavala u travi. Nekoliko vranaca snažnih sapi rzali su i zabacivali grivu. Vlasnik tog konjičkog blaga sedeo je na klupi pored ograđenog pašnjaka i pušio, premećući u rukama omču. I petorica muškaraca u polju, kože skoro boje zemlje, zategnute kao slikarevo platno, od jarkog sunca. Četvorica su sedeli na gomilicama od sasušenog lišća, samo je jedan, mršavi, stajao sa strane i povremeno okidao žice minijature violine. Čovek do njega, koji je zapravo čučao, zatvorenih očiju sviruckao je frulu. Ostala trojica su sedeli i zurili u nas. Instrumenti su im bili oko njih na travi, video sam da je na jednoj gitari urezbareno „Película“. Prošli smo stazom držeći se za ruke, i klimnuli glavom. Baubo je upravo govorila: Usamljenost je moj prijatelj, kada je jedan od sedača stavio šaku među butine i iskolačio oči. Nije se više pomerao. Malo dalje, ispod drveta, neka žena otežalih obrva, čela kojim su plovile galije bora, u jednoj ruci držala je polovinu jajeta, drugom mazala

očne kapke žumancem. Štiti se od sunca, rekla je Baubo, i lako me stegla za mišicu. Prošli smo i pored onog plavokosog derana, sada je sedeo na kamenu i nadzirao ovce. Pošto je Baubo otišla iza grmlja da obavi svoju potrebu, prišao sam i rekao mu zdravo. Dečak nije odgovorio, samo je bosim stopalom iscrtavao krugove po tlu, krajičkom oka posmatrajući Baubo u šipražju. Sviđaju ti se krugovi?, rekao sam. Čutao je nekoliko trenutaka. Ma ne, krugovi su dosadni, odgovorio je, i privukao nogu, iscrtavši sad ispred sebe pravu liniju. Linije su interesantnije, rekao je. Nekoliko koraka odatle, na ispučenju stene, drevni gušter je izvrnuo stomak suncu, nije se micao. Nema razlike između beskonačnog kruga i prave linije, mogao bi da kaže taj gušter. Zašto?, kazao sam ja. Tako, rekao je dečak i stavio ruku u džep. Prave linije negde odlaze, rekao je, kao i ove koje ih seku, koje odnekud dolaze, pa je stopalom napravio još jednu, finu liniju na zemlji, baš preko one prethodne. Tek da još nešto kažem, pitam ga: Ovo ti je omiljena ovca? Video sam da je jednoj kanap bio oko gležnja, drugi kraj kanapa bio je u njegovoj ruci. Nije, rekao je on i malo povukao kanap. Ovca je glavu pomerila, ne i noge. Ali voliš da ih čuvaš? Dečak je klatio kanap. Pa zašto ih čuvaš? Naređeno mi je, jedva je procedio. Ko ti je naredio?, rekao sam. Dečak je okrenuo glavu i pljunuo na zemlju, u one krugove, pa se sagnuo i dotakao tlo, gledajući u sunce. Tako mi boga, rekao je. Jedna ovca je, nervozno strižući ušima, upravo brstila žbun iza koga je Baubo čučala. Video se samo deo njenih povijenih leđa, i cipela, dok su snopovi svetlosti, pristigli iz dalekih daljina, rešetali granje, a milovali gušterov stomak koji je sijao pobedonosnije od sunca.

Uspinjali smo se padinom korak po korak, ja za njom, ona za mnom, povezani dugom rukom, pa prolazili alejom borova do ruševine na vrhu, zamka koji to više nije bio, pored panjeva što su čučali ispod nepomičnog sunca. Posmatrao sam u nizini krepka polja i brežuljke, tu razigranu dolinu, saznavao svet moje Baubo, a srce mi je poskakivalo. Vidiš, rekla je ona, moj život sastoji se od ovih fiksnih tačaka, pa je rukom prešla preko doline, zastajući iznad određenih punktova i divovskih vatri koje su ovde-onda plamsale u poljima. S male zaravni video sam kako muzičarima u polju prilazi grupa devojaka i jedan mladić, svi duge kose, pa su se uhvatili za ruke i započeli da se okreću ukrug. Karusel se sve brže vrteo, a igrači su padali u trans, gazeći po razigranim senkama na tlu. Uprkos ćutljivom nebu, u jednom trenutku plavom u drugom crnom, dole na zemlji orila se pesma: „Noćas... tebi draga... nežne reči...“, tako nekako, koliko se sa uzvisine moglo razaznati, jer se zvuk kretao izlomljeno, kao da je glasovima izmicao oslonac. Ljudi su to, rekao sam, jedni kukaju, drugi pevaju. Baubo me je pogledala očima kao u lisice, pa slegnula ramenima i pošla naniže stazom ispred mene.

Ja sam, opet, voleo da posmatram Baubo kako u orman slaže svoje stvari, u svom malom transu. Imala je hitre pokrete apotekarice, kandžicama je prevrtala i savijala bluze i suknje, slagala ih jednu na drugu, pa odlagala na male gomile, sve uredno i pravilno, kao da od toga sudbina sveta zavisi, možda i zavisi. Onda bi bosih stopala išla po prostoriji, njenoj i mojoj krletki, lepršala od jednog do drugog ormana, svesna da je moje opčinjene oči promatraju. Ili bi se igrala s mačorom koji se po čitav dan lizao, ili dremao u uglu, na svom ja-stuku. Maco-braco, maco-braco, govorila bi mu, možda ne baš tim rečima, ali nekim sličnim sasvim sigurno, i povlačila šakom duž linije njegovih leđa. Onda bi ga češkala iza ušiju, a on bi dizao bradu ka njoj i preo kao da je živi uređaj, khhhrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr. Volela je, ponekad,

na oči da stavi naočare za sunce u obliku dva srca, mog i njenog, tako bi rekla, i da gleda u mene kroz srca dva. Zatim bih je terao da se svlači, što je ona poslušno činila, istim onim hitrim pokretima, i opet su se gomilice oko nje uzdizale, i druge stvari u sobi, ako bih bio srećne ruke. Telo joj je bilo kao izvajano iz jednog komada, bez suvišnih detalja, sve na svom mestu, za razliku od moga, što me je takođe opčinjavalo. Pupak, rupica na bradi, i ostali otvori, bilo je i busenova, dole i gore, ne znam je li to dobro ili loše, stavovi su me odavno napustili, i ja njih. Pričaj mi o ljubavi, Baubo!, rekao sam, nesiguran šta će veće doneti. Sutra, drago moj, sutra, govorila bi ona i lupkala prstima po stolu uz pucketavu muziku sa radija-starudije čiji je zvuk predano volela. Sa svetlošću sunca, drago moj, rekla bi, šetkajući po sobi, ruku sklopljenih na leđima, sva onako celovita i iz jednog dela, svesna toga, moja venera u krletki. Stala bi ispred ogledala i prskala se parfemom, pa zabacivala kosu pokretom za koji je znala da ga volim, ili bi nakratko stajala pred jednom od prikaza na zidovima, čoveka s teškim krstom na leđima, s očima otvorenim za nebo, i hitro iscrtavala po vazduhu geometrijske figure, dodirujući palcem čelo, pupak, ramena... Ponekad bi se ogrnula u krzno i tako šepureći se, pevušila i recitovala: Ja, ja, ja, uzorano malo polje, i ženica dobre volje, zemlja gde radosti ne prestaje... Ta dam, ta dam, ta dam, kaskao je za njom njen ritam, hvatajući je za skute. Bila je krhka, moja Baubo, zavisna od sećanja i fantazama ljubavi.

Ona, Baubo, volela je da govori, ja, Baubo, nisam, do čega će to dovesti, tek treba da se vidi. Ja sam ostajao da stojim, ukočen, pored police s knjigama, i kada bi Baubo načas prestala da govori i izašla iz prostorije, počeo bih, prislonivši glavu uz nanizane odrede knjiga, čelom da lupkam po hrbatima, jako da je sve odzvanjalo, bar u mojoj glavi, i sve jače i jače ukoliko bi se Baubo duže zadržavala van sobe. Nisam bio siguran u kom bi se pravcu tada odigravala razmena, a razmene je sasvim sigurno bilo, jesu li to moje misli prolazile kroz barikade nepomičnih divizija – moja Baubo bila je vlasnica sve samih teškaša, među kojima se isticalo nekoliko mračnih tomova nemačke filozofije, te buljuk glosara – ili su se ta nanižana i u korice stešnjena slova poput neke grafolavine ulivala preko čeone kosti u samu moju srž, ako se ona uopšte tu, iza kosti, i nalazila. Pretpostavimo da jeste. Bio sam siguran samo u to da je čelo činilo neku prijatnu simbiozu sa šarolikim hrbatima, isto onako jaku i poželjnu, možda i jaču i poželjniju, ako bi se gledalo na duže staze, kao što je bila simbioza mog i Baubinog tela. Ona kao moja polutka, ja kao njena, jednostavnije definicije ne mogu da se setim. Kada bih je čuo da se spolja približava vratima, prestao bih s tom klimoglavom aktivnošću i, odvojivši se od police, dok bi ona ulazila u sobu, prišao prozoru i pravio se da gledam tamo gde puca širina, u treperava prostranstva s druge strane stakla, dok bih prstima opipavao čelo, proveravajući neće li me možda neki trag, neki nemi otisak razotkriti. I bura u glavi bi se stišavala. Ali izdajnik je, kao i obično, bio jedan dugi niz reči, nezaustavljiv, opet kao neka lavina, logoreično obrušavanje, sunovrat. Okončavao se, otprilike, ovim zaključkom: Ko sve shvati, preostaje mu da popije kukut. Joie de vivre, rekao bih kasnije, šireći ruke u očaju, kao da ona to i sama nije znala, i to bolje od mene, Baubo, joie de vivre! Pošto je vrlo dobro poznavala te moje ispade, samo bi me pomilovala po glavi, lagano poput daha vetra u varljivo proleće, i odlepršala svojim novim poslom.

Jedne noći, u krevetu, promrmljao sam, Baubo. Ona je podigla glavu. Koja ti je ta?, rekla je, i nalaktila se na jastuk. Nisam joj video oči u polumraku, možda i bolje, a i crte lica bile su neprepoznatljive. Samo su se zubi belasali, i videlo se da je žena. Onda se ona opružila

na krevetu, na stomaku, raširenih ruku, kao živi krst koji me poziva da se otpozadi uzverem na njega. Moj duh, moje telo, ili je to isto, tada reko: Evo dolazim. Grudi su joj nalegle na nabore posteljine, zadnjica počela da se pokreće gore-dole i opisuje krugove koji su me postepeno, kako se magija širila, uvlačili u sami njihov centar, da kažem, do guše, u taj vrtlog u to grotlo. Ali lica, naša lica, u šta su se ona tada pretvarala, u pesmu đavola i veštice. Prislonila je, posle, glavu uz moju, i rekla, sa znojnim čelom pribijenim: Čija je kosa između naših glava?, pa me veselo uhvatila za ramena. Bila je ona, ipak, suviše neozbiljna za mene, ja, očigledno, previše ozbiljan za nju. Ili ja za nju nisam bio dovoljno ozbiljan? Biće da je tako, njoj je bio potreban muškarac iz jednog komada, čvornovatih ruku, koji je mogao da zapne. Po mogućstvu prosed, čak i sed, s belim brkovima i bradom, starozavetni tip, nalik na njenog oca, kako mi je pričala. Ja sam pre bio novozavetni, iz više komada, od onih što se druže sa životinjama.

Baubo je imala snažnu želju da živi, kao i sav njen soj, ja snažnu ne da živim, nego da živim takoreći neživiljeno, samo u postojanju, ako se tako može reći a da se ne upadne u zamku nejasnosti, što će u krajnjoj instanci, pokazaće se, biti nespojivo. U mojoj verziji života, prilikom vađenja čepa iz boce, recimo, pre bi se čulo *plop* nego *bam*, a nije da nisam želeo da živim, nego jednostavno nisam želeo da Živim, eto tako. Ili sam, s druge strane, želeo baš da Živim, a ne samo da živim, ko će ga znati. Sad, sva razlika u to malo viška mastila, i nema tu neke razlike, i u one njene dve kolosalne dojke koje se klate tamo-amo kao mahnita klatna, kojima ja, na sreću ili žalost, nisam bio obdaren. Jednom se, prilikom akrobacija u krevetu, naglo okrenula i lupnula me jednom od njih po čelu, i tada se, mislim, čulo *plop*. Bilo je u isto vreme uzbudljivo i užasno, ali zna se, kod nas ljudi, tako je to s ljubavlju. Meni bi u takvim prilikama, kojih je bilo sve više kako su se dani slagali jedan na drugi, i kalcifikovali, pretvarajući i mene celog u kamen, u stenu izbrazdanu taložnim linijama, odnekud u misli dolazile, ili su tu već bile duboko utisnute, da više nikad ne odu, reći jednog goniča mudrosti, ne sećam mu se više imena. Potpuno je svejedno je li čovek živ ili mrtav, kazao je taj, mislim da se zvao Tal. Ali ja... ja sam bio od onih nezajažljivih koji hoće sve da vide, baš sve što im je sudbina namenila, od onih što ne vole knjigu da ostave nedočitanom.

Baubo je volela zemlju ianimala se za useve. Njene ostave bile su pune kesa sa semenjem, baštenskog alata i mehaničkih pomagala. Raskrečila bi se, pa bi tako, u rano jutro, stajala nad uspavanom oranicom, u gumenim čizmama do kolena, s lopaticom ili ašovom u ruci, pa onda prevrtala grumenove i gacala po blatu, sve dublje, zasipajući ga semenom. Stajala bi tako ukorenjena, glib joj je proždiraio stopala, ali ona bi sve brže zamahivala rukama, kao neka razigrana ljudska mašina. Izgledalo je ponekad da svojim raskošnim telom oploduje tlo, pa onda i da je njeno telo zemlja sama. Ponekad bi poskočila i bacila ašov, pa zaplesala među stabljikama, zbacivši pokrove sa sebe, jedan po jedan. Igraj kao da te niko ne gleda, govorele bi tada njene usne, smeji se kao da se svi smeju, i smejala se da je sve odzvanjalo. Kad kažem sve, mislim na čitavu livadu, na stabljike, okolno lišće i granje gore, dole grumenove zemlje i rupe odakle su grumenovi povađeni, takve stvari. Bila je rasplela kosu, uvojci su joj milovali titrave vrhove grudi, te urokljive oči kojima me je razoružavala. Ja bih, u najboljem slučaju, cupkao tada oko nje i povremeno pljeskao rukama, ili pomerao laktove kao da mašem krilima, ne znam zašto baš to. A onda, kada bi me ponelo, i odnelo,

čučno bih, klibereći se, i gurnuo pesnicu u zemlju, pa svrdlao, svrdlao... Ah, tirani bogova i ljudi, krilati demoni, oni i njihove strele. Mislim, priroda može da spasi čoveka, ali i da ga zaglupi, da od njega načini invalida, mada to nisam smeo da kažem Baubo, možda ću joj jednog dana reći. Ko zna mnogo, star je, rekla mi je Baubo drugom prilikom, ispod drveta koje je svojeručno posadila one tamo godine, rekla je, ili one pre nje, ismevajući me zbog nečega, dok su joj naušnice poigravale na vetru. Ja bih samo spustio glavu na njenu grudu. Video sam sebe, meso i kosti, video sam Baubo, svu tu zemlju koja nas je okruživala, njenu zemlju, i zmijolike rupčage što su se iznova pred nama otvarale, zjapeći, video sam sve to! Kad čovek, ovo čedo zemlje, sve sabere i oduzme, na kraju mu jedino ostaje da pripeva psalme za božanskim Davidom: Od veka i do veka Ti jesi, lalala, i da mirno zakorači u sopstvenu raku, ili možda, ko zna, u novi život. Jer odozgo, ili odozdo, kad se čovek popne, to jest strmoglavu, izgleda kao da gospod svemir diše, poput velikih pluća, jedan uzdah, galaksije se šire i udaljavaju, i izdah, svemir se skuplja u tačku. Jedan tren, milijardu godina, disanje se nastavlja, do krajeva zemaljskih, od trnjaka do bunjišta, i nazad, aliluja.

Onda je jednog dana taj čovek zalupao na naša vrata. Kažem naša, a mislim na Baubina, ispostaviće se. Ja sam, izgleda, spavao, izgleda da sam sanjao, krstarilo onim horizontima, nisam čuo dijalog. Baubo mi ga je kasnije prepričala, monolog, to je bio, samo reći ispičuture koja preti u vetar. Bio je ljut zbog dogradnje krova, taj mahnuti čova s udubljenim očima, zbog toga što se Baubo ne slaže s njegovim planom za popravak, ili već s tim što mu se nadimalo u ćupi. Ali kuća je očigledno imala zajednički krov, i trebalo ga je popraviti. Sve nas natkriljava. To sam ja rekao, fraze su pokuljale iz mene za stolom u kuhinji, uz bocu vina. Svi pod istim krovom, svi u istom kotlu, svi promešani istom kutlačom. Mislio sam i na starog profesora na spratu ispod. Gotovo slep, s vodom u plućima, ležao je u krevetu pored peći bubnjare i krkljao svoje poslednje dane i noći. Dok bih kao mesečar svake večeri hrlilo stepenicama ka Baubinim vratima, uvek bih iz hodnika, kroz mali prozor s mrežom, video nepomične noge opružene na krevetu i ruku kako visi. Čarape su mu bile malo smaknute kod prstiju, a iskrzane papuče pod krevetom postavljene jedna pored druge. Ma koliko on, taj profa, sad bio u zapečku života, pored peći bubnjare, i na korak od toga da završi u njoj pretvoren u prah i pepeo, ostavši, da tako kažemo, bez samoga sebe, ne treba se zavaramati: On je bio glavni junak, i još je, u storiji sopstvenog života. Čak i u tom krevetu, s tim klonulim čarapama, i dalje je na pozornici sveta, gde šetaju sve sami glavni junaci. Kako se slatko smeju bogovi, kako ćute mrzovoljne sudije, šta već postoji tamo gore, ili dole, u onom krajnjem crnilu bez daška vetra, gledajući sva ta pokoljenja glavnih junaka, tu ubogu teatarsku koloniju. A možda tamo goredole nema ničeg sem mûka, za naše gluve uši, pa, isto nam se piše.

Jednom sam sedeo pored njega na krevetu, on se upravo spremao da mi pročita svoju pesmu. Mašio se rukom ispod sako (ležao je uvek u somotskom sakou) i kopao po nedrima, kao nešto tražeći, a izgledalo je da se sprema da odatle iščupa srce i pokaže mi ga. I on je to stvarno učinio, kada je kasnije, prethodno iz nedara izvukavši naočare s debelim okvirima, dohvatio ispod kreveta svesku i počeo da mi čita pesme, izravnavši prethodno uglove listova. Zove se *Iz bolničke sobe*, rekao je, i podigao svesku da bi mi pokazao, sa strane, poprečno po listovima, plavom hemijskom olovkom ispisano, podebljanim slovima, svoje ime. Celo jedno jutro sam pisao ove dve reči, dodao je, pipajući ih. Po dužoj strani listova

istom tom plavom bojom je pisalo: Iz bolničke sobe. Ljudi u bolnici imaju vremena, pomislilo sam. Profa je stavio ruku na uvo i nakrivio glavu ka meni, kao pas kada osluškuje, kao da mi je čuo misli. Onda je ispričao kako je jednom bio zatrpan u građevinskoj nezgodi, i da je neko vreme ostao prekriven zemljom. Video sam pokojnu majku, rekao je, kako mi prilazi i pruža ruke. Mama!, viknuo je, ali nije je dodirnuo, kaže, što ga je spaslo smrti, pa su ga otkopali. Nešto mi je ovde kvrcnulo, pokazao je na glavu, pa se dvaput lako lupnuo po slepom oku, počeo sam da pišem pesme. Na svakih minut ili tako nešto, zid iza njega puštao je zvuk, kao tihi urlik ili cviljenje, i starac bi, osluškujući, podigao glavu, zurio u pravcu zida, kao da je hteo da se oslobodi neke misli. Onda bi pogledao u mene, ali ništa ne bi rekao, i nastavio s čitanjem. Jedino me je ona obilazila u bolnici, rekao je pošto mi je pročitao još jednu bolničku pesmu, pokazujući prstom ka tavanici. Eh, kakva je to žena, zaklimao je glavom na moje ćutanje. Čuo sam kroz otvoren prozor jedan glas, zatim drugi, onda se i treći priključio, glas nekog veseljaka, ima i takvih, dole, na ulici. Čuóorili su, kao vetar kad duva kroz krošnje i pomera grane stvarajući zvuke nalik na muziku, ili nešto drugo smisljeno, neki privid božanskog. Ili samo privid, svejedno. Onda je sve to prestalo i nestalo, i glasovi i taj vetar u mojoj glavi, i stari profesor opružen na krevetu i njegova peć, i kao da nikad ništa nije ni postojalo.

Ne, nećeš to da uradiš, rekla je Baubo kada sam počeo da se junačim i zalećem ka vratima na svaki bat muških koraka u hodniku. Ti nećeš večno biti ovde, rekla mi je, a on i ja hoćemo. *On* se odnosilo na pijanca, možda i na starca ispod, sa Baubo se nikad nije znalo. Time mi je dala do znanja da se moj boravak kod nje približava kraju. Jer ako nešto nije večno, onda je kraj, takoreći, pred vratima. Ali uživajmo dok smo zajedno, rekla je Baubo mom sneveselom licu, pa mi je prišla i prislonila se uz mene (znala je da to volim), i samo tako stajala, prislonjena. Skoro da sam u tom trenutku poželeo da je pojedem, da bih je sahranio u sebi, kao što su verovali Indusi, sprovodeći običaj. Moje telo te zove, rekla je ona, i to je dobar znak. Osećao sam joj srce. Kucalo je brže nego moje. Moje je bilo puževo, ako se tako može reći za srce. Ali moja glava, rekla je Baubo, ona misli da je sve ovo greška leta, pa mi je lagano stavila ruke na ramena. Iako sam bio srećan što na poklon dobijam još jedan dan, ruke su joj se, od tih reči, na mojim ramenima pretvorile u opake tegove. Baubo, kazao sam, i jednu šaku položio na njen božanstveni breg, drugu na svoj spremni kopač. Bila je ona moj putokaz, Baubo. Moja raskrsnica, moje raspelo. Jedno srce, dve probodene duše. Ali ili žena ili bog-hajduk, oboje, pa, nije išlo. Baubo, Baubo, bila si moj predivni san koji sam zaboravio.